VERKSAMHETSPLAN FÖR AKTION ÖSTERBOTTEN R.F. 2020

Aktion Österbotten r.f. (budget 2020, 575.672 €)

Aktion Österbotten r.f. fungerar som en lokal aktionsgrupp i Österbotten. Medlemskåren utgörs av privatpersoner, organisationer och kommuner.

I enlighet med föreningens stadgar är föreningens syfte:

- Att verka som regional partipolitiskt obunden intresseorganisation och samarbetsorgan för organisationer och föreningar som utövar lokalt innovativt utvecklingsarbete.

Föreningens högsta beslutande organ är medlemsmötet. Styrelsen tillsätts utgående från att medlemmarna jämlikt skall representera kategorierna privatpersoner, organisationer samt kommuner. Utgångspunkten är att medlemmarna bör ha en regional spridning över hela Svenska Österbotten och en jämlik fördelning mellan könen. Styrelsemedlemmarna väljs för ett kalenderår i taget och den sammanhängande maximitiden för en styrelsemedlem är fyra år. Styrelsen samlas till regelbundna möten, mellan sju och tolv möten under år 2020. Styrelsen eller föreningsmötet kan tillsätta utskott och arbetsgrupper.

Målsättning

Den övergripande målsättningen för Aktion Österbotten r.f.:s verksamhet är att verka som regional partipolitiskt obunden intresseorganisation och samarbetsorgan för organisationer och föreningar som utövar lokalt innovativt utvecklingsarbete. Aktion Österbotten r.f.:s målsättning är att vara en motor för landsbygdsutvecklingen i Österbotten.

Aktion Österbotten r.f. mobiliserar nya aktörer i utvecklingsarbetet och samarbetar med kommuner och regionala myndigheter och andra lokala aktionsgrupper.

Föreningens verksamhetsformer är följande:

- Rådgivnings-, konsulterings- och utbildningsverksamhet genom möten, konferenser, kurser och seminarier
- Informationstjänster genom utgivning av olika publikationer
- Erbjuda gemensamma lösningar för medlemmarnas informationsverksamhet
- Erbjuda gemensamma förvaltningslösningar
- Vara projekt- och strategiägare, koordinator av projekt, initiativtagare till projekt eller fördelare av finansiering till projekt som medverkar till att uppnå föreningens syften

Målsättningen för år 2020 är att:

- Mobilisera och aktivera projektidéer till Leader-strategin 2014-2020
- Mobilisera och aktivera projektidéer till den nya fiske-Leader-strategin 2014-2020
- Fungera som Byaverksamhetens centralorganisation i regionen
- Fungera som projektägare för projekt
- Sträva till att utöka antalet medlemmar i Aktion Österbotten r.f.
- Ge råd gällande användningen av det elektroniska ansökningsverktyget Hyrrä
- Öka kännedomen om Aktion Österbotten r.f. och förankra Leader-brändet
- Tillsätta utskott som bereder ansökningar till kommande strukturfondsperiod 2021-2027

Aktion Österbotten r.f. utvecklas kontinuerligt under år 2020, detta för att ligga rätt i tiden och att på ett effektivt sätt tillgodose landsbygdsutvecklingen i Österbotten. Inom utvecklingsarbetet tillämpar Aktion Österbotten r.f. en årsklocka för att kvalitetssäkra verksamheten.

Leader (budget 2020, 271.457 €)

Aktion Österbotten r.f. i egenskap av lokal aktionsgrupp (LAG) genomför Leader-strategin ”Österbottens kusttrakter 2020 – möter behoven hos lokalt livfulla gemenskaper”, Leader-strategin gäller för åren 2014-2020.

Grundtanken i strategin är att vi arbetar för öppenhet och innovationer. Utvecklingsstrategin är brett formulerad, eftersom vi inte flera år på förhand kan förutspå vilka goda projektidéer som kommer att mobiliseras. Utvecklingsstrategins betoning är på kapacitetsbyggande och att skapa flexibilitet och förändringsberedskap på lokal nivå. Vi fäster även stor vikt vid och ger pluspoäng åt projekt som bygger på lokala styrkor och prioriteringar. Målgrupper för strategin är byar, föreningar och företagare, med speciell fokus på ungdomar och kvinnor. Strategin kompletterar andra utvecklingsprogram framförallt genom Aktion Österbotten r.f.:s sätt att arbeta. Strategin förverkligas med ett perspektiv som är nerifrån - uppåt där man utgår från landsbygdsbefolkningens villkor.

Visionen för Leader-strategin är:

År 2020 består Österbottens kusttrakter av pärlband av lokalt livfulla gemenskaper över hela landskapet. Med Aktion Österbotten r.f.:s platsbundna strategi möter vi behoven hos de som bor i dessa livfulla gemenskaper.

Vi arbetar samfällt för devisen: ”Små gemenskaper ska leva upp till stora visioner!”

Målsättningen för Leader-strategin är enligt tyngdpunkterna:

1. Förstärkt kunskaps- och innovationsmiljö
   - andel av Leader-strategin 13 %, finansierade projekt: 33 st.
2. Högre socialt kapital och stärkt sammanhållning
   - andel av Leader-strategin17 %, finansierade projekt: 44 st.
3. Mångsidigare näringsstruktur
   - andel av Leader-strategin 13 %, finansierade projekt: 74 st.
4. Lokala livskraftiga byagemenskaper
   - andel av Leader-strategin 40 %, finansierade projekt: 74 st.
5. Internationell och interregional strategi
   - andel av Leader-strategin 17 %, finansierade projekt: 33 st.

Organisation och mobilisering (operativt genomförande)

Kanslierna har i uppgift att stöda och hjälpa dem som söker om och genomför projekt. I detta ingår att tillsammans med medlemmarna i styrelsen arbeta för att få fram så många goda idéer som möjligt med en utvecklingsdimension för landsbygden. Mobiliseringen förutsätter en fungerande fältorganisation och ett nära samarbete med de människor som har idéerna. Projektägare bereds tillfälle att utbyta idéer och erfarenheter under seminarier, studieresor och workshops. Kansliet kommer därför fortsättningsvis att verka utgående från en organisationsmodell med tre kontor.

Organisationen arbetar aktivt genom styrelse, arbetsgrupper och medlemmar för att engagera nya människor i verksamheten. Mobilisering sker genom projekten, seminarier och information och i synnerhet genom de människor som engageras i genomförandet av projekten. Kampanjer och riktad information till särskilda målgrupper är en del av mobiliseringen.

Aktion Österbotten r.f. inlämnade sin Leader-strategi till JSM 6.6.2014. Aktion Österbotten r.f. godkändes av JSM som Leader-grupp 21.1.2015. Aktion Österbotten r.f. tilldelades en finansieringsram á 11.121.000 euro, varav verksamhetspenningen utgörs av 1.668.000 euro. Aktion Österbotten r.f. erhöll besked 29.8.2019 om 604.250 euro tilläggsfinansiering från ramtilldelning 1. Aktion Österbotten r.f. har anhållit om 1.500.000 euro i tilläggsfinansiering från ramtilldelning 2, varav 300.000 euro till verksamhetspenningen.

Myndighetskontakter och viktiga utvecklingsnätverk

Samarbetet med kommunerna utvecklas och förstärks genom besök i varje medlemskommun under året för att informera om föreningen och Leader-strategin för 2014-2020. Under träffarna diskuteras hur innehållet i Leader-strategin relaterar till nuvarande behov i kommunen. Vid behov anordnas ytterligare gemensamma informationstillfällen för kommunerna.

Genom sekretariatet för Landskapets samarbetsgrupp (MYR) samt kontinuerliga diskussioner och träffar med Österbottens förbund och Österbottens NTM-centralen koordineras arbetsinsatser och projektresurser inom olika program och strategier. Strävan är att under år 2020 fortsätta befästa Aktion Österbotten r.f.:s roll som motor för lokal utveckling i svenska Österbotten, genom att aktivt ta del i den diskussion som förs mellan olika myndigheter och intressegrupperingar i landskapet och nationellt.

Samarbetet med Svensk Byaservice fortsätter beträffande information, seminarier och utbildningar. I detta ingår ett fortsatt och fördjupat samarbete med de tvåspråkiga LAG-grupperna i Åboland, Västra Nyland och Östra Nyland samt Åland.

Information

- Aktion Österbotten r.f. informerar om verksamheten och aktualiteter på hemsidan och på Facebook.
- Rådgivning och information ges till projektägare/kommuner/medlemmar samt samarbetspartners.
- Lokal media kontaktas kontinuerligt under året och delges information om pågående projekt, verksamhet och möjligheter med den nya Leader-strategin.
- Informationen på hemsidorna uppdateras kontinuerligt för att ge så snabb information som möjligt, samt anpassas till det nationella Leader-brändet.
- Under året ordnar föreningen ensam eller tillsammans med kommunerna informationstillfällen för allmänheten
- Via Leader-portalen sprids information om Landsbygdsprogrammet, aktualiteter och de av Aktion Österbotten r.f. finansierade projekten

Aktion Österbotten ordnar informationstillfällen om Leader ansökningsprocessen samt tyngdspunktområden under hela året. Dessa är öppna för allmänheten, både nya och erfarna projektsökande. För projektägare som fått beslut om förordat projekt ordnas åtminstone ett obligatoriskt infotillfälle under året. I första hand ordnas enskild startpalaver med de projekt som fått beslut. Där gås igenom projektets åtgärder, tidtabell för redovisning samt ges praktiska råd för genomförande och redovisning. Tanken är även att ordna ett allmänt tillfälle för alla projektägare. På detta allmänna tillfälle gås tidtabell för projektredovisning igenom samt praktiska råd i allmänhet för projektens genomförande. Här kan även ingå föreläsning/information kring aktuella teman och/eller något enskilt projekt kan presenteras som ”best practise”.

Prioriteringar

Fokus ligger på att få ut informationen gällande de nya möjligheterna med Aktion Österbotten r.f.:s Leader-strategi. Personal och styrelse arbetar aktivt under året med att nå ut till nya sökanden eftersom detta är en viktig mätare i utvärderingarna. En annan viktig mätare är aktionsgruppens medlemsantal, personal och förtroendevalda arbetar aktivt under år 2020 att utöka medlemsantalet i Aktion Österbotten r.f. Aktion Österbotten r.f. strävar till att minimera riskerna dels för organisationen men även för sökande, detta möjliggörs genom realistiska projektbudgeter där sökande klarar av att anordna den privata finansieringsandelen. Nytt för den nya programperioden 2014-2020 är att verksamhetspenningen sätts i ett procentuellt förhållande till det utbetalda stödet för Leader-projekten.

Under år 2020 prioriteras Leader-projekt inom tyngdpunktsområde 5, internationell och interregional strategi. Verksamheten mobiliseras och projekt utvärderas i den mån finansieringsramen tillåter på respektive tyngdpunktsområde. Merparten av medlen som ansökts från ramtilldelning 1 och 2 har reserverats för byautvecklingsprojekt (tyngdpunktsområde 4). Fokus ligger speciellt även på att nå ut till den finska befolkningen under 2020 och i framtiden, för att få ett bredare nätverk som jobbar med landsbygdsutvecklingen i Österbotten.

Hyrrä

Leader-projekt samt företagsstöd ska under perioden 2014-2020 ansökas i huvudsak via det digitala systemet Hyrrä. Även pappersansökningar tas dock emot. Aktions personal, VL samt Leader-rådgivarna har rättigheter för att behandla och bevaka de ansökningar som kommer in samt bistå med rådgivning ifall problem uppstår. Styrelsemedlemmarna har även tillgång till Hyrrä för att kunna bekanta sig med inkomna projekt. Personalen bör kunna delta i skolning som berör Landsbygdsprogrammets samt det digitala ansökningsprogrammets utveckling och lagstiftning, både via videolänk samt på plats vid skolningar som ordnas av Landsbygdverket på olika platser i landet.

Kustaktionsgruppen - KAG (budget 2020, 74.313 €)

Målgrupp

Målgruppen för fiske-Leader-strategin (kustaktionsgruppen) är byar, föreningar, företag och enskilda näringsidkare eller sammanslutningar, fiskare och övriga primärproducenter inom fiskeribranschen, aktörer inom branschen, aktörer som samlar ungdomar eller kvinnor, forsknings- och utvecklingsinstanser. Kommunerna har en central roll som samarbetspart och kan även vara projektägare om det är praktiskt mest fördelaktigt.

Målsättning

Österbotten 2020 är en plats för livskraftiga kustsamhällen där det fortfarande frodas en fiskerinäring med framtidstro och som är stadd i utveckling. Intressenterna utnyttjar ny kunskap och möjligheter till diversifiering av verksamheten för att skapa sysselsättning för sig själva och andra och bidra till att hålla kust- och skärgårdsbyarna levande. Inom KAG arbetar vi enligt devisen Kustnära är lika med ansvarsfullhet och hållbarhet. Vi vill främja gröna näringar på den blåa åkern!

Målsättning med strategin är att bibehålla och skapa nya arbetstillfällen inom näringen och verksamheter som har kopplingar till yrkesfisket. Genom diversifiering kan man öka den ekonomiska lönsamheten i näringen. Målsättningen är även att utveckla svenska Österbotten till ett fönster mot Sverige och övriga Norden kring kunskap och kulturutbyte.

Organisation

Organisationen bakom genomförandet av strategin består av en fiske-Leader-rådgivare (aktivator) samt en arbetsgrupp. Tillsammans har de en central roll i genomförandet av strategin. Arbetsgruppens medlemmar väljs på Aktion Österbotten r.f.:s höstmöte. Arbetsgruppen består av representanter för kommunerna, näringsorganisationerna och privatföretagarna. Den regionala fördelningen och könsfördelningen har beaktats vid tillsättande av arbetsgruppen.

Verksamhet

Kustaktionsgruppen följer den godkända fiske-Leader-strategin (2014-2020) med tyngdpunkt på det som anknyts till havs- och fiskerifondens program. Aktion Österbotten r.f.:s fiske-Leader-strategi godkändes av JSM 15.5.2015. Fiske-Leader-strategin tilldelades 1.300.000 euro i EHFF stöd, därtill kommer kommunal medfinansiering.

Konkreta åtgärder under verksamhetsperioden 2020 är:

- Rådgivning och information till målgrupperna
- Bistå sökanden med projektadministration och genomförande av godkända projekt

- Ge allmänna utlåtandena för projektansökningar och eventuella ändringsansökningar till NTM- centralen
- Besluta om förordande av projektansökningar vid arbetsgruppsmöten (arbetsgruppen håller kring sex möten per år eller enligt behov)
- Informationsutbyte mellan KAG och NTM-centralen.
- Resultatuppföljning av pågående och avslutade projekt
- Utvärdera verksamheten i förhållande till den egna utvecklingsstrategin samt till det nationella operativa programmet
- Information och kontaktskapande till aktörer med intresse av att utveckla fiskerinäringen
- Aktivt samarbeta med andra utvecklingsorganisationer och utbildningsenheter
- Samarbete med övriga fiskeaktionsgrupper och andra aktörer med intresse i fiskerinäringen i Finland och i Östersjöregionen
- Uppehålla kontakt och samarbete med nätverksenheten FARNET
- Dokumentera KAG-projekt och resultat
- Produktion av informationsmaterial för spridning om verksamheten på svenska, finska och engelska
- Produktion av artiklar om verksamheten och aktuella projekt till tidningar som Fiskarposten och Skärgård
- Delta i eller skapa evenemang och tillfällen där goda idéer och projekt presenteras för allmänheten
- Aktivera till seminarier, mäss- och studiebesök
- Deltagande i seminarier på regional, nationell och internationell nivå i kunskapsutvecklande syfte
- Initiera åtgärder som stöder fiskerinäringens strukturomvandling (säl- och skarvproblematik, odling, fiskhandeln)

Byar (budget 2020, 65.735 €)

Målgrupp

Byaföreningar och andra organisationer som arbetar med lokal byautveckling.

Målsättning

Aktion Österbotten r.f. skall vara den naturliga samarbets- och stödorganisationen för byautvecklingsaktörer i Österbotten. Byaverksamheten arbetar för att utöka antalet byaföreningar och privatpersoner (fokusområde) som är medlemmar i Aktion Österbotten genom att öka kännedomen om Aktion Österbottens byaverksamhet. Byaportalen som upprätthålls av Aktion Österbotten är ett viktigt verktyg för att hålla kontakten till byarna och för spridning av information.

Organisation

Byaverksamheten leds av en egen arbetsgrupp och av byaombudet. Medlemmarna i arbetsgruppen väljs på Aktion Österbotten r.f.:s höstmöte (8-10 personer). Verksamheten finansieras med hjälp av ett statligt bidrag som kanaliseras via Finlands Byar r.f. (Suomen Kylät ry), samt via projekt om sådana söks.

Byaverksamheten sköts med hjälp av ett byaombud och byarnas arbetsgrupp i samarbete. Kontakten till byaföreningarna sker konkret via kommunvisa informationsmöten och vid besök till enskilda byar. Byaverksamheten har ett etablerat samarbete med Svensk Byaservice (Lantbrukssällskapens förbund), vilka ombesörjer Finlands Byar r.f.:s svenskspråkiga verksamhet, samt med övriga svensk och tvåspråkiga byaorganisationer. Samarbete över språkgränsen sker främst i närområdet med Kyrolandet och Suupohja. Utbyte finns också sedan länge med Svenska föreningen i Östermyra.

Aktiviteter

En konkret satsning skall göras på att få fler byaföreningar att registrera sig. Det finns ca 300 byaföreningar, men endast ett hundratal är registrerade. Genom personliga besök och genom skriftligt material uppmärksammas byaföreningarna på möjligheterna ett medlemskap (även privatpersoner) i Aktion Österbotten innebär.

I marknadsföringen poängteras att registrering av förening är en nödvändighet för att kunna upprätthålla verksamheten på ett sätt som myndigheterna kräver. Ett ökat antal registrerade föreningar bidrar till att öka Aktions Österbottens potentiella ”kundunderlag” och medlems bas. Antalet medlemsföreningar är en viktig faktor när statsstödet till byaverksamheten bestäms.

Kontakterna med aktörer inom landsbygdsutvecklingen i Sverige har varit aktivt under de senaste åren. Här finns också en möjlighet för enskilda byaföreningar att knyta kontakter och inleda samarbete.

Byaverksamheten är lyhört för strömningarna i samhället och kan vid behov ordna möten, informations- eller utbildningstillfällen när det bedöms vara nödvändigt i samarbete med MI eller Arbis.

Konkreta åtgärder

1. **Information och aktivering**

- Aktivera byar och byaföreningar med blygsam verksamhet samt hjälp med grundande av nya byaföreningar/byaråd
- Utöka informationsverksamheten till byarna, konkret görs detta via hemsidan, Facebook och besök i byarna
- Uppdatering av kontaktuppgifter till fältet
- Aktions personal och förtroendevalda deltar i konferenser och seminarier bl.a. Lokaali och Finlands Byars (Suomen Kylät) övriga evenemang
- Lyfta fram goda exempel genom ”Månadens by” artikelserien på Byarnas hemsida
- Utöka antalet portalanvändare och antalet nya byaföreningskontakter
- Upprätthållande av en Fotobank från olika evenemang
- Profilera Finlands Byars nya image regionalt
- Byabingo lanseras under 2020, lokal turism i Österbotten
- Fortsätta Byainfluencer konceptet från sommaren 2019, ett koncept som kan användas för kampanjer och sommaren, eventuellt under hela året. Kanaler på Facebook och Instagram finns utformade
- Förbättra kommunikationen till och med byar genom t.ex. Facebook, Instagram, nyhetsbrev eller egen evenemangskalender

2. **Evenemang**

- Under verksamhetsåret utlyses tävlingen ”Årets by i Österbotten 2019”, vinnaren får möjlighet att presentera sig på Aktions vårmöte. Under 2020 kan ansökningstiden för Årets by förändras eller tidigareläggas, Finlands byar ändrar tidpunkt för att få en rättvis och enhetlig tävling i hela Finland.
- Byaverksamheten ordnar även tävlingarna Byaverksamhetens vägvisare, Årets landsbygdsutvecklare samt nominerar dessa tillsammans med Årets by till den nationella tävlingen.
- Medverka i och mobilisera Öppna byars dag i Österbotten. Finlands Byar och de regionala byaföreningarna mobiliserar byarna med i evenemanget och tillhandahåller reklam- och informationsmaterial.
- Anordna ett större årligt evenemang för byaaktivister alternativt ett rådslag

3. **Samarbeten**

- Samarbete med de övriga finlandssvenska byasammanslutningarna i olika sammanhang, även med kollegor i de finskspråkiga grannområdena
- Aktion Österbottens byaverksamhet samarbetar med Finlands Byar (Suomen Kylät) och kan delta i projekt och kampanjer som initieras av dem.

Lyhde 3 (Informationsförmedlingsprojekt, budget 2020, 66.055 €)

Lyhde III är ett gemensamt informationsförmedlingsprojekt som Aktion Österbotten r.f. förvaltar och där samarbetspartners är Yhyres kehittämisyhdistys ry och Pirityiset ry. Centrala åtgärder är inte mera att informera om möjligheter med landsbygdsprogrammet utan berätta om uppnådda resultat med hjälp av Landsbygdsprogrammet och Leader-verksamheten. Man måste också förbereda sig inför nästa programperiod genom att lyfta fram uppnådda effekter med finansierade projekt. Här behövs allas insats, kommunikationsplanerarna som arbetar inom ramen för projektet ansvarar inte för bedömningen av effekterna utan deras uppgift är att informera om uppnådda resultat som man får genom att mäta/bedöma effekterna av projekten.

Ett bra och enkelt sätt att sprida effekterna är att skriva intressanta artiklar om goda genomförda projekt, deras påverkan och personerna bakom projektet. Detta för att flera människor skall ha känslan av att landsbygden producerar välfärd för hela landet och att landsbygden delvist kan ta itu med klimat- och miljöfrågor.

Stor betydelse för arbetet är att sprida goda erfarenheter och modeller mellan regionerna för att få ett ännu starkare Leader-bränd som belyser landsbygden som möjligheternas region, som är levande och där det finns innovativa människor och föreningar som utvecklar sitt område och producerar välfärd även för städerna.

Den gemensamma Leader-portalen är ett sätt att sprida informationen samt genom tidningen Lande som görs i samarbete med NTM-centralen i Österbotten. Kommunikationsplanerarna samarbetar aktivt med Landsbygdsprogrammets informationsnätverk och projektets kommunikationsplanerare sitter med i en arbetsgrupp som arbetar med Leader brändet samt fungerar som moderator för Leader -paikallisesti kehittäen sidan på Facebook. Via dessa kanaler får man dela egna artiklar till större kanaler, till exempel maaseutu.fi-sidorna samt att man ingår i nationella kampanjer och där vi kan lyfta upp våra områden på nationell nivå.

I projektet Lyhde III utvecklar man flitigt informationsförmedlingen via sociala medier och skapar innehållet. Kommunikationsplanerarna samarbetar med hela personalen för att hitta väsentlig information som borde spridas vidare samt hjälper till att formulera det och gör till exempel annonser, Facebook-inlägg, pressmeddelanden och annat behövligt marknadsförmaterial. Möjligheten finns att samarbeta med NTM-centralen i Österbotten med hjälp av tekniskt stöd och ordna gemensamma tillfällen, göra publikationer och videoserier.

Matriket i Österbotten (budget 2020, 26.446 €)

Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy i samarbete med Aktion Österbotten, VIEXPO, Vasa Universitet samt Helsingfors Universitet/Ruralia-institutet startar ett projekt med målsättningen att skapa en bestående plattform för livsmedelssektorns samarbete, utveckling och synlighet i landskapet Österbotten. Österbottens NTM-central finansierar projektet som pågår under åren 2019 - 2021.

Behov

Livsmedelsproduktionen står inför olika utmaningar, där inte minst klimatförändringen kräver åtgärder och skapar en oviss framtid. Lönsamheten är svag inom primärproduktionen och det finns en allmän fara för att många bönder hotas av utslagning. Strukturen på livsmedelshandeln pressar marginalerna vilket internationellt sett leder till alltmer intensiv odling med hotad miljöhänsyn samtidigt som lönsamheten i produktionsleden är dålig. Oberoende av hur opinionen och framtida politiska beslut påverkar produktionsförutsättningarna så är utvecklingen mot klimatvänliga, cirkulära och koldioxidneutrala produktionsmodeller av stor vikt.

I Österbotten är vi beroende av att nå marknader utanför vårt eget landskap, och för att skapa värde för våra produkter bör vi jobba lokalt men med en internationell horisont. Värdestegringen inom landskapet bör höjas vilket kräver en aktiv utveckling med fokus på slutanvändarens värderingar samt att vi kan definiera, garantera och kommunicera dessa värden till slutkonsumenten.

På en nationell och internationell marknad har vi allt att vinna på ett aktivt lokalt samarbete och informationsutbyte inom hela produktions- och distributionskedjan. Stora företag kan fungera som lokomotiv för de mindre, medan små lokala företag skapar mångfald och värden i regionens ”bränding” som även de stora har nytta av. Innovation kommer ofta från små aktörer som tar avstamp från det lokala och inspiration utifrån.

En gemensam vision, stark lokal matkultur, tryggad kompetensförsörjning och målmedveten forskning & utveckling är viktiga komponenter för att förstärka regionens varumärke som en säker, intressant och värdefull matproducerande region.

Målsättningar

- Öka samarbetet och informationsutbytet inom livsmedelsbranschen i Österbotten på olika nivåer, mellan olika sektorer och kompetenser.
- Samarbetet ska leda till att den samlade kompetensen inom branschen höjs, samt till utvecklingen av nya affärsmodeller och koncept.
- Etablera aktiva nätverk mellan livsmedelsföretagen i form av återkommande träffar för informationsutbyte.
- Utreda beredskapen hos olika aktörer till att grunda en utvecklingsplattform för livsmedelsbranschen i Österbotten.
- Koordinera planeringen och medverka till etableringen av en hållbar samarbetsmodell eller plattform som ett regionalt klusterutvecklingsorgan för livsmedelssektorn.
- Aktivt delta i plattformens utveckling och kommunikation.
- Initiera åtgärder som förstärker varumärket för Österbottniska livsmedel och Österbotten som mat region, internt och externt, i samarbete med samtliga intressentgrupper.
- Definiera och kartlägga landskapets styrkor som mat region och utveckla dessa. Till detta ämnesområde hör även möjligheter till ursprungsmärkningar och regionala märkningar.

Målgrupper och intressenter

Projektets primära målgrupp är företag verksamma i Österbotten, som ingår i lokala, nationella eller internationella matsystem. Nyckelmålgrupper är även organisationer med verksamhet som berör branschens nätverksbildning, synlighet, tillgänglighet, utveckling och kompetens. En nyckelposition har även konsumenterna som genom sina val och sitt ambassadörskap för lokal mat har en avgörande roll för företagens utveckling.

Intressenter i projektets verksamhet är även aktiva projekt, beslutsfattare, experter, offentliga organisationer inom regionen samt finansiärer.

Projektet strävar efter samarbeten och erfarenhetsutbyte med andra aktörer och projekt inom intresseområdet i Finland och Norden.

Projekt Lande-Bo (budget 2020, 10.372 €)

Vad är de enskilt viktigaste åtgärderna för en god integration? I vårt fall blir frågan – vad är de enskilt viktigaste åtgärderna för en god integration *på landsbygden*. Tre viktiga kandidater är troligen: bosättning, jobb och goda relationer till närsamhället.

Vi har många tomma bostäder på landsbygden, som dessutom förfaller. Det är en stor kapitalförstörelseprocess som pågår. Flera av ägarna, p.g.a. generationsskiften m.m., bor på andra orter långt borta. Hur nå dessa ägare, hur få ut bostäder på marknaden om det finns hugade köpare? Hur få ut bostäder på den lokala marknaden? Hur trygga de nyanländas möjligheter att köpa fastigheterna – lån och säkerheter? Finns det någon socialt inriktad finansieringsmodell som kan understöda etablering och bosättning för invandrare på landsbygden? Finns det möjlighet att hyra bostäder som står tomma?

Målsättning

Projektet syftar till att utreda möjligheten att ställa tomma byggnader i kommunernas olika byar till flyktingars och andra nyfinländares förfogande. Det syftar också till att hitta en modell för att trygga tillgängligheten till kommunal service, möjligheter till en god fritid och en fungerande vardag i den del av byn där boendet finns. Allt centrerar kring hur man kan lyfta fram byar som god livsmiljö och skapa möjligheter kring det.

Projektet har för avsikt att samla ihop 9 byar spridda över hela Österbotten och göra modeller kring hur man arbetar med att tillställa bosättning till nyfinländare på ett sätt som är välfungerande för såväl byarna, kommunerna och för nyfinländare. Frågor kring boendet i dessa hus och livet man kan skapa i byarna är också centrala delar i projektet. Lösningarna skall kunna användas av de byar som är med i projektet redan under projekttiden, och delas med andra kommuner i Finland efter projekttiden.

Projektarbetet görs på byanivå. Lokalsamhället är aktivt med och gör ny bosättning möjlig i byggnader som står tomma och lyfter fram byn som attraktiv och fungerande livsmiljö. Lösningarna skall kunna vara till nytta för alla nyinflyttade, men projektet fokuserar speciellt mycket på att hitta metoder för att lokalt beakta invandrares särskilda behov gällande boende i byar.

Åtgärder

Följande åtgärder utgör ändå en utgångspunkt för projektet:

- Utreda och testa möjligheterna för byar att ha en aktiv roll i integrering och bosättning av nyanlända på ett sätt som kompletterar kommunala och statliga aktörer, t.ex. beaktande av integration i byaplaner
- Utreda och testa lösningar på specifika frågor kring olika alternativ till att trygga möjligheterna till ett gott liv för nyanlända och invandrare, t.ex. arrangemang av kommunal service om där finns svårigheter samt sätt att få informationsflödet kring praktiska ärenden och fritidsmöjligheter att fungera
- Utreda möjligheter till bosättning
    - Kartlägga tomma hus, kontakta ägare som bor på annan ort – skapa en plattform för dylik information, till exempel ”Husefterlysningen – en byarådsversion”
    - Utred en social investerings-/finansieringsmodell – hur ge lån/säkerheter för lån åt invandrare som vill köpa ett hus på landsbygden? Hur ska en sådan fondmodell se ut? Vilka risker för en sådan med sig (moral hazard, m.m.); vem lägger in grundkapital, med mera? Finns det möjlighet att ställa bostäder till förfogande genom att hyra ut dem till invandrare?
- Utreda och testa möjligheter för bybornas direkta involvering i nyinflyttade, t.ex. genom volontärverksamhet och genom att välkomna med i föreningsverksamhet
- Dokumentering av utredningar och tester
- Kontinuerlig utvärdering

Feelgood invest (budget 2020, 6.022 €)

Temaprojekt (tidigare samordningsprojekt) är en ny och viktig form av projekt där Aktion Österbotten r.f. åtar sig koordineringsansvaret för att underlätta projektverksamheten för i synnerhet ovana och små projektägare som inte har egna förutsättningar att agera som projektägare. De samlade projekten räknas som en helhet och kan således stödjas. Aktions roll är att utlysa ansökningstid, välja ut deltagande projekt enligt på förhand godkända kriterier, bistå med rådgivning under ansöknings- samt redovisningsskedet.

Styrelsen förordar temaprojekten och dessa finansieras ur Aktions egen Leader kvot. Under år 2020-2022 förverkligas underprojekten. Inom ramen för Feelgood invest genomförs allmännyttiga investeringar. Under år 2022 dokumenteras underprojekten.

Vi inom Aktion ser behovet av att stöda även mindre investeringar och därför åtar vi oss koordineringsansvaret för att underlätta förverkligandet av små allmännyttiga investeringar i byarna.

Målgrupp

Genomförandet av åtgärderna görs av sammanslutningar som bedriver allmännyttig verksamhet: ungdomsföreningar, idrottsföreningar, föräldraföreningar, kulturföreningar och andra aktörer inom tredje sektorn m.fl. Ägaren av ett underprojekt skall vara en registrerad förening men även kommuner eller andra offentliga institutioner kan vara ägare av underprojekt, i de fall det inte är fråga om för dem lagstadgad verksamhet. Projekten väljs med ett öppet ansökningsförfarande.

Målsättning

Inom projektet finansieras åtgärder och anskaffningar som bidrar till ökad samvaro, uppmuntrar till social samvaro i förverkligandet av projektet och/eller genom resultatet, aktiverar nya målgrupper, främjar hälsa och välfärd, bidrar till hållbarhet, miljöförbättrande åtgärder, ökar säkerheten och tryggheten samt övriga investeringar som bidrar till en bättre boendemiljö och förbättrar trivseln.

- Investeringar som främjar nya användningsmöjligheter av befintliga områden och fastigheter t.ex. genom delningsekonomi
- Små investeringar som uppmuntrar till friskvård och rörelse t.ex. fasta träningsredskap utomhus
- anskaffningar som verkar för hållbarhet och ekologisk mångfald, t.ex. solpaneler, mulltoaletter vid vandringsleder och allmänna platser
- Små investeringar i gemensamma anläggningar som främjar social samvaro, t.ex. grilltak, lusthus
- Förbättrande av servicen, t.ex. parkeringsutrymmen, solpanelsbänk för mobilladdning
- Förbättrande av tillgängligheten, t.ex. ramper, spångar, trappor
- Anskaffningar som förbättra säkerheten t.ex. alarm till föreningshus, räcken, stängsel
- Utrustning som används vid allmänna tillställningar t.ex. projektor, duk, bord och stolar
- Uppsnyggning av miljön, t.ex. anläggande av parkområde, allmänna trädgårdar och odlingslotter

Antal medverkande underprojekt

Målsättning 10-15 aktörer, varav 5-10 nya aktörer.

Små Invest (budget 2020, 11.000 €)

Temaprojekt (tidigare samordningsprojekt) är en ny och viktig form av projekt där Aktion Österbotten r.f. åtar sig koordineringsansvaret för att underlätta projektverksamheten för i synnerhet ovana och små projektägare som inte har egna förutsättningar att agera som projektägare. De samlade projekten räknas som en helhet och kan således stödjas. Aktions roll är att utlysa ansökningstid, välja ut deltagande projekt enligt på förhand godkända kriterier, bistå med rådgivning under ansöknings- samt redovisningsskedet.

Styrelsen förordar temaprojekten och dessa finansieras ur Aktions egen Leader kvot. Under år 2016-2019 förverkligas underprojekten. Inom ramen för Små Invest genomförs allmännyttiga investeringar. Under år 2020 dokumenteras underprojekten.

Vi inom Aktion ser behovet av att stöda även mindre investeringar och därför åtar vi oss koordineringsansvaret för att underlätta förverkligandet av små allmännyttiga investeringar i byarna.

Målgrupp

Genomförandet av åtgärderna görs av sammanslutningar som bedriver allmännyttig verksamhet: ungdomsföreningar, idrottsföreningar, föräldraföreningar, kulturföreningar och andra aktörer inom tredje sektorn m.fl. Ägaren av ett underprojekt skall vara en registrerad förening men även kommuner eller andra offentliga institutioner kan vara ägare av underprojekt, i de fall det inte är fråga om för dem lagstadgad verksamhet.

Målsättning

- trivsamma boendemiljöer med goda sysselsättningsmöjligheter
- byn som serviceproducent åt kommunen/staden och alla dess invånare
- uppbyggande och tryggande av olika välfärdstjänster och servicefunktioner, samt basservice
- byamiljön för invånarnas trivsel, trygghet och hälsa
- olika evenemang och mötesplatser i den egna byn, vilket stärker byagemenskapen
- förutsättningar för att spendera rekreationstid i naturen, bland annat genom vandringsleder, naturstigar, kanotleder, övernattningsmöjligheter, tillgängliga gästhamnar med service, besöksmål såsom fornlämningar och andra kulturhistoriska platser
- tystnadsupplevelser i en harmonisk landsbygdsmiljö, genom inredda hus med diverse bekvämligheter

Inom projektet finansieras åtgärder som bidrar till:

- Uppsnyggning av miljön
- Anskaffningar som förbättra säkerheten
- Utrustning som används vid allmänna tillställningar
- Små investeringar i gemensamma anläggningar

Inom projektet finansieras inte åtgärder som:

- Kräver tillstånd av myndigheter
- Inte stöds av Aktion Österbottens allmänna urvalskriterier

Antal medverkande underprojekt

Inom ramen för Små Invest har 24 underprojekt omfattats.

Aktiva Byar (budget 2020, 3.000 €)

Temaprojekt (tidigare samordningsprojekt) är en ny och viktig form av projekt där Aktion Österbotten r.f. åtar sig koordineringsansvaret för att underlätta projektverksamheten för i synnerhet ovana och små projektägare som inte har egna förutsättningar att agera som projektägare. De samlade projekten räknas som en helhet och kan således stödjas. Aktions roll är att utlysa ansökningstid, välja ut deltagande projekt enligt på förhand godkända kriterier, bistå med rådgivning under ansöknings- samt redovisningsskedet.

Styrelsen förordar temaprojekten och dessa finansieras ur Aktions egen Leader kvot. Under år 2016-2019 förverkligas underprojekten. Inom ramen för Aktiva Byar genomförs allmännyttiga utvecklingsprojekt. Under år 2019-2020 dokumenteras underprojekten.

Vi inom Aktion ser behovet av att stöda även mindre utvecklingsprojekt och därför åtar vi oss koordineringsansvaret för att underlätta förverkligandet av små allmännyttiga utvecklingsåtgärder i byarna.

Målgrupp

Genomförandet av åtgärderna görs av sammanslutningar som bedriver allmännyttig verksamhet: ungdomsföreningar, idrottsföreningar, föräldraföreningar, kulturföreningar och andra aktörer inom tredje sektorn m.fl. Ägaren av ett underprojekt skall vara en registrerad förening men även kommuner eller andra offentliga institutioner kan vara ägare av underprojekt, i de fall det inte är fråga om för dem lagstadgad verksamhet.

Inom projektet genomförs åtgärder som:

- Planering och anordnade av evenemang
- Framtagande av bya- och säkerhetsplaner
- Nya former av marknadsföring
- Förbättrar kunskap som krävs vid ordnande av aktiviteter och vid nya former av verksamhet
- Planering av nya verksamhetsformer som ökar samvaron och samhörighetskänslan

Aktion Österbottens strategi stöder åtgärder som bland annat utvecklar:

- trivsamma boendemiljöer med goda sysselsättningsmöjligheter
- byn som serviceproducent åt kommunen/staden och alla dess invånare
- uppbyggande och tryggande av olika välfärdstjänster och servicefunktioner, samt basservice
- byamiljön för invånarnas trivsel, trygghet och hälsa
- olika evenemang och mötesplatser i den egna byn, vilket stärker byagemenskapen
- förutsättningar för att spendera rekreationstid i naturen, bland annat genom vandringsleder, naturstigar, kanotleder, övernattningsmöjligheter, tillgängliga gästhamnar med service, besöksmål såsom fornlämningar och andra kulturhistoriska platser
- tystnadsupplevelser i en harmonisk landsbygdsmiljö, genom inredda hus med diverse bekvämligheter

Antal medverkande underprojekt

Inom ramen för Aktiva Byar har 6 underprojekt omfattats.

Tema projekt Inspirera och Inspireras (budget 2020, 2.500 €)

Temaprojekt (tidigare samordningsprojekt) är en ny och viktig form av projekt där Aktion Österbotten r.f. åtar sig koordineringsansvaret för att underlätta projektverksamheten för i synnerhet ovana och små projektägare som inte har egna förutsättningar att agera som projektägare. De samlade projekten räknas som en helhet och kan således stödjas. Aktions roll är att utlysa ansökningstid, välja ut deltagande projekt enligt på förhand godkända kriterier, bistå med rådgivning under ansöknings- samt redovisningsskedet.

Styrelsen förordar temaprojekten och dessa finansieras ur Aktions egen Leader kvot. Under år 2018-2020 förverkligas underprojekten. Inom ramen för Temaprojekt Inspirera och Inspireras görs interregionala eller internationella besök som förhoppningsvis på sikt leder till internationella eller interregionala projekt. Under år 2020 dokumenteras underprojekten.

Målgrupp

Byar, byasammanslutningar som verkar för allmän utveckling av byn, registrerade föreningar, som väljs med öppet ansökningsförfarande.

Målsättning

Temaprojektet stöder Aktion Österbottens lokala strategi genom att uppmuntra organisationer att hitta nya samarbetsformer och samarbetspartner. Resultatet av projektet är att på en högre nivå stöda kompetensutvecklingen så att befolkningen klarar sig i den globala konkurrensen, stöda strukturomvandlingen så att näringsstrukturen på landsbygden blir mångsidigare samt att utveckla och marknadsföra kvalitativa, lokala produkter och tjänster

Den preliminära avsikten med projektet är att initiera till ett framtida internationell samarbetsprojekt mellan aktörer i Österbotten och aktörer i Leader-grupper i andra europeiska länder. Inom detta temaprojekt är den preliminära tanken inte att finna färdiga lösningar utan att skapa förutsättningar för ett fortsatt samarbete.

Antal medverkande underprojekt

Inom ramen för Inspirera och Inspireras har 10 underprojekt omfattats.

Projekt Innospiration (budget 2020, 4.500 €)

Syftet med INNO-nätverket är att praktiskt stöda uppnåendet av målsättningar i LEADER-strategin. I LEADER strategin har vi 3.1. Tyngdpunktsområde 1: Förstärkt kunskaps- och innovationsmiljö. Utvecklingsutmaningarna bygger på att de finns på olika håll en paradox kring innovationer och regioner: i periferin kan innovationsaktiviteten vara på samma nivå som i storstadscentra, oberoende av insatserna för forskning och utveckling. Det väsentliga för en god innovationsmiljö är att skapa förutsättningar för en öppen innovationsprocess som flera aktörer kan delta i. Därför kan LEADER-metoden tillföra ett mervärde i innovationsmiljön för landsbygdens del. Det andra syftet med Inno-nätverket är att se den potential som finns i Österbotten och där strävar Aktion Österbotten r.f. att erhålla status som en nationell Innovationsgrupp (verksamhet finansierad av JSM).

Vi avser inte att bygga nya strukturer för innovationspolitiken utan vi eftersträvar ett tätare samarbete inom innovationspolitiken till förmån för resultat och verksamhet på landsbygden. Eftersom innovationer sker lika väl på landsbygden som i städerna handlar utmaningarna om att skapa tillräcklig kritisk massa lokalt för att upprätthålla innovationsinriktade utvecklingsverksamheter och -processer.

Inom innovationsverksamheten vill vi i synnerhet lyfta fram de unika möjligheterna som finns lokalt inom Österbotten. Det gäller främst de unika lokala resurser som anknyter till näringslivet, råvaror, naturresurser, naturen och miljön, kulturen och lokala traditioner som innovativa aktörer kan skapa specialiserade produkter och tjänster av.

Tack vare krävande kundrelationer med företag utanför regionen stimuleras vi till innovationer. Av våra befintliga kunskapskoncentrationer inom primärnäringarna, exempelvis grönsaker, potatis, pälsdjur, eller inom industrin- eller tjänstesektorn kan vi stimulera avknoppningar och nya möjligheter till handel och sysselsättning.

Målsättningar

Projektet är ett informationsförmedlingsprojekt, där målsättningen är dels att kunna ta in externa konsulter/utbildare för att inspirera, evaluera och brainstorma, dels att kunna åka utanför Österbottens gränser för att samla nya intryck.

Blue Welfare Network – Blue Products (budget 2020, 17.822 €)

Jord- och skogsbruksministeriet har 3.4.2017 informerat om stöd för Innovationsprogram inom fiskerinäringen som en del av satsningarna på blå bioekonomi. Totalt rör det sig om fem program som i första skedet stöds med 8,7 miljoner euro av Europeiska Havs- och Fiskerifonden EHFF via Egentliga Finlands NTM-central. Blå bioekonomi är ett av regeringens spjutspetsprojekt.

Aktion Österbotten har erhållit stöd för sitt program Blue Welfare Network, som handlar om utveckling av högre värda produkter från fisk. Stödet är på 1 miljon euro och gäller för åren 2017-2019, med option om 1 miljon euro till för åren 2020-2021 ifall programmet är framgångsrikt. Österbottens Fiskarförbund sköter den praktiska koordineringen av programmet.

Aktion Österbotten/Österbottens Fiskarförbund samarbetar med Naturresursinstitutet, Teknologiska forskningscentralen VTT och Åbo Universitet i genomförandet av programmet. Programmet samarbetar även med ett flertal centralorganisationer inom fisket i Finland och med företag inom fiskbranschen. För närvarande har vi cirka 40 aktörer för olika sektorer av fiskbranschen i vårt nätverk, varav ca 20 förädlingsföretag.

Målsättningen med programmet Blue Welfare Network är att åstadkomma ekonomisk tillväxt inom fiskbranschen genom att utveckla högre värda produkter av strömming och mindre utnyttjade fiskarter och deras sidoströmmar. I programmet kartlägger vi fiskfångsterna, tillgången och kvaliteten på fiskets och fiskförädlingens sidoströmmar samt logistiken kring råvarorna. Vi utvecklar metoder för att kostnadseffektivt kunna separera kvalitetsmässigt högvärdiga olje- och proteinfraktioner av råvaran. Vi ser över vilka fraktioner som kan kommersialiseras snabbt och effektivt och utreder teknologier för processerna. Tilläggsvärdet för fiskprodukter baserar sig bl.a. på fiskpeptider, -oljor och polysackarider som ingredienser i livsmedel, i kosttillskott, mat för sällskapsdjur och i kosmetika.

Innovationsprogrammet består av fyra arbetspaket:

Arbetspaket 1. Tillgång på råvara och kvalitet
Arbetspaket 2. Fraktionering av råvaran
Arbetspaket 3. Livsmedelstillämpning för protein- och oljefraktioner
Arbetspaket 4. Högre värda produkter

Övrig verksamhet (budget 2020, 16.450 €)

Aktion Österbotten r.f. arbetar aktivt som utvecklingsorganisation också utanför de ramar som anges av Leader- och KAG-strategierna samt Byaverksamheten. Detta sker i samarbete med föreningar, kommuner, myndigheter och näringsliv i regionen. Aktion Österbotten r.f. skall ta en aktiv roll i Landsbygdssektionens arbete samt utreda hur en aktiv roll kan tas inom Interreg-programmet samt andra program för tredje sektorns aktörer.

Under året strävar Aktion Österbotten r.f. till att anordna minst ett seminarium för centralorganisationer och föreningar i Svenska Österbotten. Syftet är att uppmuntra till förenings- och organisationsutveckling samt förbättra kontakterna mellan personer verksamma inom de olika föreningarna. Aktion Österbotten r.f. deltar aktivt i olika regionala och nationella nätverk samt arbetar för att öppna upp för internationella kontakter för lokal utveckling.